

Iz življenja in sveta

Z vsesokolskega zleta

Posebno pozornost so na zletu vzbujali kmečki Sokoli, ki jih je prispelo v Beograd okrog 5000 iz vseh krajev Jugoslavije, vsi v narodni noši svojega kraja. Na naši sliki vidimo kmečke Sokole iz Crne gore.

Mož, ki ne ve, kam bi z milijoni

Naši ljudje se še vsi spominjajo ekscentričnega Američana, »književnika« in »milijonarja« Johna Kaya ali Johna de Kaya, ki se je po naših krajih na čudne viže vozil (včasih peš poleg avtomobila), svoj denar razsipaval za prazen nič in ljudi presenečal s svojo darežljivostjo — ali pa jih prav pošteno za nos potegoval.

S tem Johnom Kayem je takole: Iz Solnograda, kjer ga je bilo nahajati zadnje dni, pravkar poročajo, da so ga aretirali.

— aretirali pa so ga, ker je osumljen potvarjanja čekov in goljufije.

Solnograška policija je izdala o vsem tem daljše poročilo, iz katerega posnemamo še naslednje podrobnosti:

John de Kay, ki se izdaja ta čas za enega najbogatejših borznih mešetarjev v Ameriki, je napravil potovanje po Evropi. Spomladi je obiskal Italijo in Grško, potem Albanijo, kjer ga je sprejel baje sam kralj Zogu, ki je Američanu za velikodušni dar 1 milijona dolarjev v prid albanskemu Solstvu in zdravstvu podelil najvišje tamošnje odlikovanje. Imetniki tega odlikovanja imajo pravico do naslova

»Bratranec albanskega kralja«

(podoben red imajo, kakor znano, v Italiji). Iz Albanije se je podal v Dubrovnik, kjer je z balkona nekega tamošnjega hotela vrzel nekoliko deset tisočev dinarjev med spodaj zbrano množico. Tam se je tudi ponudil, da kupi pristanišče z vsemi ladjami, ki so bile v njem. Počenjal jih je takšne, da so ga naposled pozvali, naj mesto zapusti.

Njegova nadaljina pot skozi naše dežele je znana. 25. maja je prišel s svojim spremstvom preko Trbiža v Avstrijo. V Salziški dolini (Selztal) je naročil poseben vlak do Linca, ker pa je izjavil, da ima pri sebi samo albanski denar in tega niso marali, je nadaljeval potovanje s svojima dvema avtomobiloma do Ischla in potem do Solnograda, kjer ga je čakala žena. Vso to pot je razmetaval denar s polnimi rokami. Svojim znancom — bilo jih je mnogo, zlasti med postopači — je večkrat pokazal železno skrinjico, ki je bila polna draguljev. V Solnogradu je stanoval v najboljši razkošnem hotelu in na vseh prireditvah ga je bilo polno. Aretirali so ga zato, ker ga je več poslovnih ljudi ovađilo, da jim je za velike nakupe nudil čeke in albanske bankovce, ki v Avstriji ne veljajo. Ob svoji aretaciji je bil izredno dobre volje, vse mu je bilo šala in izjavil je, da

ga zanima seznaniti se z avstrijskimi zaporji.

Policija se sedaj seveda trudi, da bi mu približe pretipala obisti.

Vprašala je pred vsem ameriško poslanštvo na Dunaju in konzulat v Sol-

nogradu, kaj vedo o možu. Tam ga — sploh ne poznajo... A njegov potni list je narejen po vseh pravilih... V tem potnem listu stoji, da se je rodil 1872. v New Hamptonu (Združene države) in da je pisatelj. Zanimivejša so informacije iz drugih virov:

Tako pravi uprava solnograškega hotela, v katerem je stanoval, da ji dolguje 10.000 šilingov, raznim zdravnikom je za 1000 šilingov v žlahti, državno pravdnštvo v Monakovem pa ga ima ovađenega, ker je neko tamošnje banko oškodoval za 80.000 mark in več hotelov za večje vsote... Najzanimivejša pa je to, da ga imajo na sumu, da je

oškodoval Albansko Narodno banko z nekritim čekom za 260.000 švicarskih frankov.

Razne druge podrobnosti, ki so si jih zabeležile avstrijske oblasti:

V Solnogradu je naročil poseben vlak do Splita, a je odstopil od te poti, ko je bil vlak že pripravljen. Avstrijske Zvezne železnice imajo radi tega 1300 šilingov škode. V ostalem pa mu rabita na njegovih potovanjih po Evropi (potuje z ženo in dvema otrokoma baje že 14 let) dva prvovrstna avtomobila, ki mu prevažata tudi prtljago 40 kovčkov. Povsod so ga morali nagovarjati s »kraljevskim višocanstvom« in povsod je trdil, da je lastnik albanskega tobačnega monopola, mezopotamskega petrolejskega trusta in mesnega trusta v Mehiki. Baje se pravda z raznimi ameriškim vladami za ogromne vsote.

Tako je torej s tem Johnom de Kayem, ki mu ta čas avstrijske preiskovalne oblasti otipavajo obisti, da bi do gnale, ali gre za zločinsko ali duševno bolno osebnost. Kdo bi to uganil! Dejstvo je, da so ga imeli v Monakovem svoj čas že interniranega na — psihiatrični kliniki, a to ne pove še nič.

Mnenje Kingsforda Smitha

Kakšen pomen ima letanje preko oceana, danes namreč, ko smo takšnih poletov doživeli že toliko, da ne predstavljajo nič novega več? Kapitan Kingsford Smith, ki je s svojim letalom »Južnim križem« pravkar opravil ta rekordni polet, pravi, da nima nobenega pomena, vsaj ne za družbo. Za letalca je pač lahko dokaz njegovih sposobnosti, za marsikaterega je spet trgovski posel — to je vse v redu; da bi pa iz tega delali zadevo celega naroda ali celo človeštva, to je bedastoča. Tako pravi Kingsford Smith, ki nima nobenega smisla za junaško poziranje. In zato je odklonil vse svečanosti, ki so mu jih pripravljali v New Yorku, in zato so morali v zadnjem hipu odpovedati veliko parado in zmagovalni pohod po newyorških ulicah, ki so mu ga bili name-

nili, ko se bo tam pojavil. V času, ki pretirava vsakršni rekord, bi morali biti Kingsfordu Smithu za to odločnost in iskrenost naravnost hvaležni.

Trgovina s človeškim mesom

Znameniti francoski romanopisec Joseph Kessel, avtor romana »L' Equipage« in drugih moralnih romanov je v družbi treh neustrašnih spremljevalcev prepotoval še skoro neznane predele Arabije in vzhodne Afrike, kjer je odkril pravo trgovino s človeškim mesom, ki ga prodajajo in kupujejo na javnih sejmih po določenih cenah za moške, ženske in otroke. Kar je Kessel videl in doživel, to je popisal v seriji člankov »Semnju sužnjev«, ki ih bo pričela objavovati edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. Članki bodo izhajali bogato ilustrirani. Odlični avtor, čigar dela so zaslovela baš po njegovi resnicoljubnosti in borbi za pravico, popisuje svoja odkritja tako, da mu mora slediti vsak do konca z največjim zanimanjem. Prvi članek izide že v prvi številki nove knjige »Življenja in sveta« v petek 4. julija.

Kosola,

eden izmed vodij fašističnega kmetkega gibanja na Finskem, ki so zagrozili sedanji vladi, da bodo priredili pohod na prestolnico Helsinkis, če ne bo vlada sprejela njihovega načrta za pobijanje komunizma.

Samomor kot naraven zakon

Nemški sociolog Arnold Hahn je spisal knjigo »Povišanje življenske energije«, v kateri priobčuje presenetljive podatke o sodobni somomorski kugi. Sleherne uro si vzame na Nemškem 10 ljudi življenja. Če prištevamo tiste, ki jim pravočasno izčrpajo želodec ali jih rešijo iz zanke, ne ostane v vsem letu nobena minuta brez tega, da se ne bi kdo poslužil vrvi, revolverja, noža, strupa. Če bi prenašal radio odmev slehernega samomornilnega strela na svetu, bi poslušalci lahko mislili, da so med svetovno vojno na fronti. Samomorji so posebno grozni, ker ostane njih število redno na isti višini, dočim zatire ali omeji sodobna higiena lahko vsako drugo nalezljivo bolezen. Na vsak milijon svetovnega prebivalstva odpade povprečno 200 samomorov na leto. Nemčija je najbližja tej srednji številki, na Francoskem znaša 222, na Danskem 244 in v Švici 225. Čim bolj bogata je dežela, tem večje število samomorov izkazuje njena statistika! Torej ni vezan ta pojav na revščino in socialne vzroke, temveč mora biti v zvezi z naravnimi zakoni. To nedvomno dokazuje tudi stalnost drugih podrobnosti. Največ samomorov izkazuje najprijetnejša meseca: maj in junij. Oženjeni so med samomorilci na zadnjem mestu, samec je več in ločencev največ. Žene si neprimerno bolj redko vzamejo življenje nego moški. Morebiti bo ugotovila socialna psihologija sčasoma vzroke te pretresljive enakomernosti,

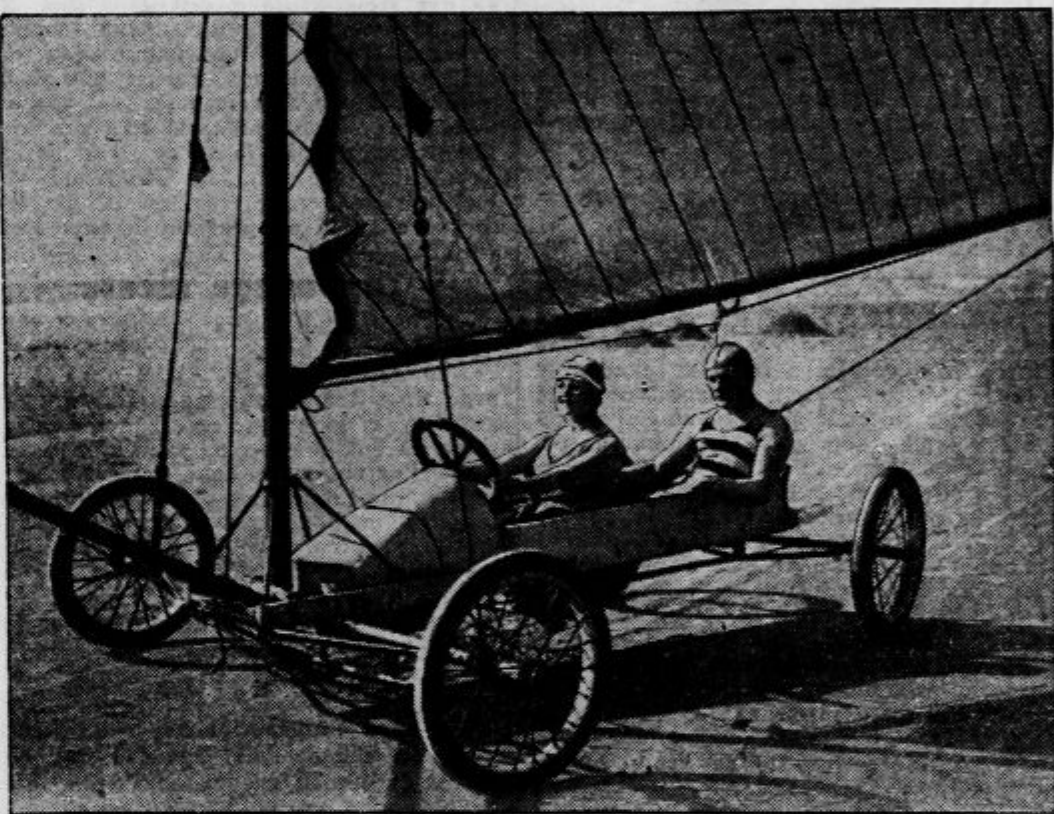
PRAVI
:FRANCK:
vedno
odlična kakovost!

Pohujšljivi zvezdniki

Hollywoodski igralci in njih veselo življenje so predmet živahne pozornosti. Protestantovska duhovščina v Los Angelesu je ustanovila poseben odbor, ki si je nadel hvaležno nalogo, nadzorovati hollywoodske razmere. Posebno razupite in lahkožive zvezdnike bodo zapisali v črno knjigo. Duhovščina bo po vsej Ameriki priporočala vernikom, naj ne obiskujejo predstav s filmi pri katerih sodelujejo v indeksu zabeleženi igralci. Če bodo filmski ravnatelji zapazili kakšno nazadovanje svojih dohodkov, se bodo že pobrigali za hollywoodsko moralo in odstranili pohujšanje!

Krojaška avtorska pravica

Videti je, da bodo modne dame plačale za svoje »pariške mode« še več denarja nego doslej. Pariška sodnija je priznala po dolgi pravdi »avtorjem« novih čevljev, klobukov in oblek iste pravice kakor pisateljem in skladateljem. V Parizu cvete posebna razbojniška industrija t. zv. »posnemovalcev«, ki so na tihem pridobivali in razpošiljali v inostranstvo modne risbe. Zdaj so zmagali štirje vodilni pariški saloni v skupnem boju zoper dvojico posnemovalcev, ki sta bila obsojena na milijon frankov odškodnine. Strokovnjaki so dokazali, da imajo posnemovalci neprimerno več zaslužka nego mojstri sami.

Jadrnanje po obrežju — nov sport

Po kopališčih na francoski in belgijski obali se širi čim dalje bolj nov sport — jadrnanje po suhem. Namesto ladje imajo lahek voz z gumastimi kolesi, ki drči lahkotno preko gladkega peska. Jadro se ravna kakor na ladjah. Nova sportna panoga je imela že več dobro uspelih »regat«.

Sveti Birokracij

Francoska monopolska uprava sprejema toliko pritožb o kakovosti svojih vžgalic, da se je po dolgem obotavljanju odločila za pogumno sredstvo. Kupec, ki ni zadovoljen s svojo škatlico, jo lahko zamenja in 'obi polnoma brezplačno novo. Javnost bi nedvomno pozdravila to odredbo. A odra uprava jo je vezala na težkoče, ki jim bo lahko kos samo zelo potrpežljiv in nezaposlen konsument. Pred vsem navadne trafikantije ne smejo zamenjati vžgalic. Pritožbe sprejema s mo glavna zaloga. Škatlica mora vsebovati najmanj 10% neporab-

ljenih vžgalic in nato spišejo uradni zapisnik o slabi kakovosti. Šele potem dobi tožitelj po pošti nakazilo, s katerim lahko dvigne v vsaki trafiki novo škatlico. Prodajalec, ki sprejme nakazilo, ima z njim zopet veliko opravka. Mora odtrgati in predložiti glavni zalogi kontrolni odrezek. Iz avne zaloge roma ta v tovarno, ki je kriva slabe kakovosti. Pri zamenjavi škatlice mora kupec izpolniti in podpisati posebno polo. Vse povrnjene vžgalice morajo tri mesece ležati v glavni zalogi in od tod romajo v Pariz na naslov monopolske uprave in tako dalje. Poti je torej dovolj.

Od mesečnih prejemkov

določite malenkosten znesek za preizkušnjo svoje sreče.

8. julija bo prvo žrebanje v državni razredni loteriji. S tem dnem začne igranje v novem kolu, ter bo zopet več milijonov izplačanih na srečne igralce.

Kdor ne igra, seveda ne zadene nič

Zato: Po srečke, dokler jih je še kaj!

Dobijo se v vseh podružnicah »Jutra« ter v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici ter

v ZADRUŽNI HRANILNICI r. z. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra c. 19.

Birmanska darila

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

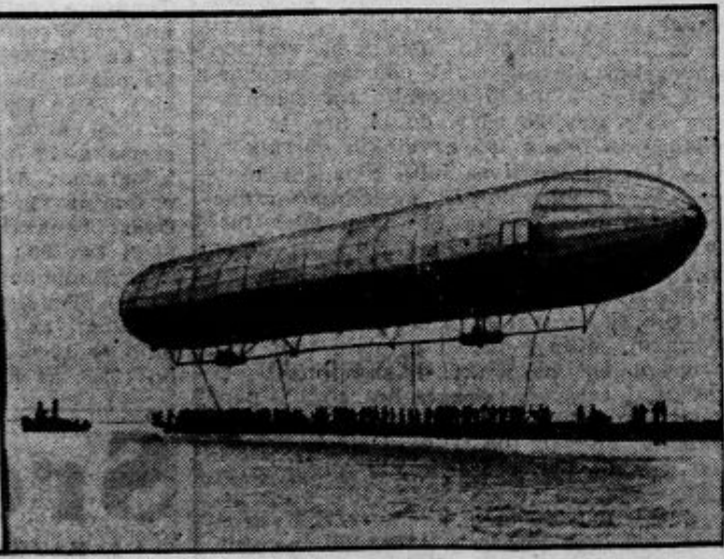
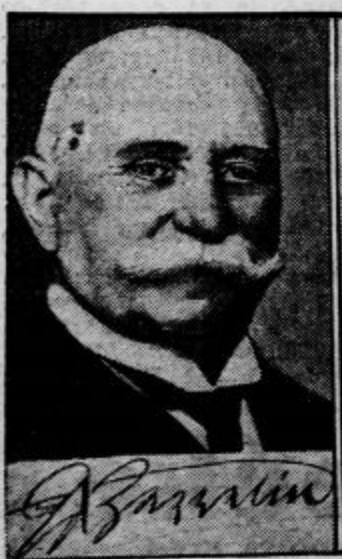
Lastna protokollirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej

Birmanske zapadne ure od Din 70.— naprej

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

Pred 30 leti...

2. julija 1900. je poletel prvi Zeppelinov zrakoplov (na levi) na svoj poskusni polet nad Bodenskim jezerom. Dolg je bil 128 m, gnalo ga je komaj 50 HP. Desno: Zgraditelj tega tipa zrakoplovov, grof Zeppelin.

